

ความสัมพันธ์ของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3.1 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในขั้วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2520-2524)¹

นับตั้งแต่ปี 2505 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติขึ้นมา โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจเป็นผู้จัดทำแผนฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 3 เป็นแผนที่ทำให้แก่เศรษฐกิจในสาขาต่าง ๆ โดยมีเรื่องการท่องเที่ยวเป็นฉากหนึ่งของแผนพัฒนาอุตสาหกรรม สำหรับในฉบับที่ 4 นี้ คณะกรรมการบริหารสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้นมีหน้าที่ในการพิจารณาและแก้ไขปัญหาคอขวดทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ตลอดจนทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งถูกบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) โดยคณะกรรมการชุดนี้

ในขั้วงระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย ยังคงมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้น คือ ประมาณร้อยละ 17 แต่ต่ำกว่าอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ซึ่งเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 22 ทั้งนี้เพราะในระยะปลายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 การท่องเที่ยวถูกกระทบกระเทือนจากวิกฤตการณ์น้ำมันทั่วโลก เศรษฐกิจของโลกตกต่ำ และความไม่สงบภายในประเทศเอง อย่างไรก็ตาม

¹ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย "อุตสาหกรรมท่องเที่ยว" เอกสารเผยแพร่ในการสัมมนาการท่องเที่ยวภาคเหนือ, 20-24 มีนาคม 2520, บทที่ 8 สรุปแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524).

ก็ตามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยในช่วงระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ก็ยังมีจำนวนโดยเฉลี่ยปีละประมาณ 1 ล้านคน และสูงเป็นประมาณลำดับที่ 3 เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวของประเทศในภูมิภาคนี้ รายได้จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะการ แลกเปลี่ยนเป็นเงินตรา โดยนักท่องเที่ยวจะมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยคนละ 757.00 บาทต่อวัน และ ใช้จ่ายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ค่าที่พัก อาหาร ค่าน้ำเที่ยว และข้อของที่ระลึก ในระยะที่ผ่านมา มี รายได้ถึงประมาณปีละ 4 พันล้านบาท ซึ่งจัดว่าสูงเป็นอันดับที่ 4 เมื่อเทียบกับรายได้จากการส่งออกสินค้า อื่น ๆ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยที่สำคัญคือ นักท่องเที่ยวจากมาเลเซีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และเยอรมัน ตามลำดับ โดยมีอัตราการพักโดยเฉลี่ยประมาณ 4.8 วัน ใน ด้านธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวก็มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น สัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ เพิ่มขึ้น เช่น ธุรกิจโรงแรม บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่เกี่ยวกับ ของที่ระลึกต่าง ๆ ธุรกิจที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง คือ ธุรกิจโรงแรมในเขต กรุงเทพมหานครได้เพิ่มขึ้นจากประมาณ 9 พันห้องในปี พ.ศ. 2514 เป็นประมาณกว่า 1 หมื่นห้องใน ปี พ.ศ. 2519 ธุรกิจนำเที่ยวปัจจุบันมีมากกว่า 400 แห่ง มีรถนำเที่ยวขึ้นหนึ่งออกบริการอยู่ประมาณ 700 คัน ร้านขายของที่ระลึกกว่า 1 พันแห่ง ที่ตั้งอยู่บริเวณโรงแรมที่เป็นที่พักของนักท่องเที่ยว

องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมา การดำเนินงานส่วนใหญ่เน้นหนักทางด้านกาารโฆษณาและเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ รวมทั้งการติดตั้งสำนักงานสาขาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในจุดที่เป็น ตลาดสำคัญของกาการท่องเที่ยว โดยใช้งบประมาณโดยเฉลี่ยประมาณถึงครึ่งหนึ่งของงบประมาณที่ได้รับทั้งสิ้น ในการโฆษณาและเผยแพร่ในระยะ 15 ปีที่ผ่านมา กิจการท่องเที่ยวได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางและรวดเร็วกว่า 10 เท่าตัว และองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวยังไม่เห็นในเรื่องการพัฒนา สถานที่และบริการแต่ประการใด การขยายตัวดังกล่าวได้สร้างปัญหาต่าง ๆ ที่ติดตามมาเป็นต้นว่า การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่เริ่มทรุดโทรม การแข่งขันที่รุนแรงโดยปราศจาการเปรียบเทียบควมและ ขาดมาตรฐานในด้านการบริการต่าง ๆ ตลอดจนขาดการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว กำลังคนในธุรกิจท่องเที่ยวที่สำคัญ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้หากปล่อยให้ดำเนินต่อไป จะเป็นการทำลาย การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่จะมีขึ้นในอนาคต

3.1.1 ปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ก. ปัญหาระเบียบพิธีต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว

1. บริการด้านสนามบินไม่สะดวกรวดเร็วพอ เช่น ความล่าช้าของการตรวจกระเป๋าเดินทาง การอำนวยความสะดวกในด้านตรวจคนเข้าเมือง และคู่มือการในกรณีที่มีผู้โดยสารเข้ามาครั้งละมาก ๆ
2. การเก็บเงินค่าล่วงเวลาพิเศษจากสายการบินตามจำนวนผู้โดยสารในอัตราหัวละ 5.00 บาท ทั้งผู้โดยสารขาเข้าและขาออก ซึ่งประเทศอื่น ๆ มิได้ดำเนินการเช่นนี้
3. บริษัทการบินต้องรับผิดชอบและเป็นผู้รับประกันนักท่องเที่ยวที่แวะพักโดยไม่มีวีซ่า และนักท่องเที่ยวที่ถือ Transit Visa ซึ่งเป็นภาระหนักและเกินอำนาจของบริษัทการบิน
4. ข้อจำกัดระยะเวลาพักเพื่ออยู่ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตัวแทนบริษัทนำเที่ยวต่างประเทศ ตลอดจนความไม่แน่นอนที่จะได้รับอนุมัติให้ต่อวีซ่า ก่อให้เกิดช่องว่างของการขาดอายุวีซ่า ทำให้การทำงานไม่อาจกระทำได้อย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งมีแนวโน้มที่บริษัทต่างประเทศจะย้ายหน่วยปฏิบัติงานไปอยู่ในประเทศอื่นในภูมิภาคนี้ในอนาคต
5. ระเบียบพิธีต่าง ๆ ในการขอเข้าเมืองของนักท่องเที่ยวที่ถือเอกสาร CI. ทำให้ไม่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก ทั้ง ๆ ที่นักท่องเที่ยวประเภทนี้มีจำนวนมากที่ประสงค์จะเดินทางมาท่องเที่ยว และมีแนวโน้มที่จะเป็นตลาดที่สำคัญในอนาคต

ระเบียบพิธีการตลอดจนความไม่สะดวกต่าง ๆ ทำให้ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเสียการเป็นศูนย์กลางการเดินพาณิชย์ ในขณะที่ประเทศต่าง ๆ ในเขตภูมิภาคเดียวกันมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น และเล็งเห็นความสำคัญทางด้านบริการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อที่จะดึงดูดกระแสสัญจรทางอากาศมาสู่ประเทศตน โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญ

ข. ปัญหาด้านคมนาคม

1. ความแออัดของการใช้ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ในการใช้สำหรับกิจการทหารและการพาณิชย์รวมกัน ตลอดจนความยาวของทางวิ่งยังไม่ได้มาตรฐานขององค์การอินพลเรือน

ระหว่างประเทศ ทั้งด้านความปลอดภัย ความยาวและการรับน้ำหนักของเส้นทางบิน

2. ทำอากาศยานเชิงใหม่และหาที่ใหญ่ ถึงแม้จะประกาศเป็นเส้นทางบินนานาชาติแล้วก็ตาม แต่ปรากฏว่าเส้นทางบินทั้งสองแห่งมีสายการบินนานาชาติไปลงแห่งละสายเที่ยว คือ เติมนอากาศลาว และมาเลเซียบรรโธนี่ เพราะเส้นทางบินเล็ก เครื่องบินขนาดใหญ่ไม่ล่ำมารถลงจอดได้ ประกอบกับการเดินทางทางอากาศภายในประเทศ บริษัทเติมนอากาศไทย จำกัด ส่งวนสิทธิการบินแต่เพียงบริษัทเดียว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกและต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการที่จะเดินทางมากรุงเทพมหานคร

3. ตารางบินของบริษัทเติมนอากาศไทย จำกัด ไม่แน่นอน มักจะออกลำช้ากว่ากำหนดเสมอ ในการเดินทางแบบไปกลับ จะต้องยืนยันการจองที่นั่งที่ท่าบปลายทางด้วย ทั้ง ๆ ที่เป็นตัวแบบไป - กลับ ที่ได้รับการยืนยันจากต้นทางแล้ว ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันพักในประเทศไทยจำกัด ไม่ล่ำมารถกำหนดเวลาที่แน่นอนได้

4. ขนาดของเครื่องบินที่ใช้บริการภายในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เป็นคณะใหญ่ ที่ประสงค์จะเดินทางไปยังจังหวัดต่าง ๆ เพื่อท่องเที่ยวได้ ทำให้หันไปใช้บริการรถนำเที่ยวซึ่งต้องเสียเวลาในการเดินทางและไม่สามารถไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่ไกล ๆ ได้

ค. ปัญหาการควบคุมมาตรฐานและสัดส่วนระเบียบธุรกิจท่องเที่ยว

ถึงแม้ประเทศไทยจะเป็นที่ยอมรับกันว่า มีบริการของโรงแรมในกลุ่มที่เป็นอันดับหนึ่งของโลกก็ตาม แต่ยังมีปัญหาในด้านมาตรฐานและสัดส่วนของธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งธุรกิจโรงแรม บริษัทนำเที่ยว ร้านค้าของที่ระลึก มัคคุเทศก์ เป็นต้น ตลอดจนขนาดแผนพัฒนาธุรกิจต่าง ๆ อย่างแน่ชัด ทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรงและบริษัทที่หลอกลวงต่อนักท่องเที่ยว เพราะไม่มีหน่วยราชการใดที่รับผิดชอบและติดตามผลงานโดยตรง เพราะอำนาจหน้าที่ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอยู่ในขอบเขตที่จำกัดไม่สามารถควบคุมการเปิดกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้ ตลอดจนปัจจุบันยังขาดกฎหมายควบคุมระเบียบธุรกิจท่องเที่ยวที่ล่ำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในลักษณะอำนวยความสะดวก สร้างความพึงพอใจ ให้

ความยุติธรรมและปลอดภัยในการใช้บริการต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวได้

ง. ปัญหาการยกระดับมาตรฐานกำลังคนในธุรกิจโรงแรม

การขยายตัวหรือการผลิตแรงงานของผู้ปฏิบัติงานธุรกิจโรงแรมไม่ได้สัดส่วนกับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กำลังคนในธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่เกิดจากความชำนาญและการฝึกงานในโรงแรมเอง จากผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาต่าง ๆ กัน ถึงแม้จะมีสถาบันการศึกษาบางแห่งเปิดหลักสูตรวิชาการเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมก็ตาม แต่อยู่ในระดับที่จะเป็นพนักงานบริการในโรงแรมเท่านั้น มิได้มีสถาบันใดที่มีการฝึกและให้ความรู้ถึงขนาดที่จะเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงได้ จึงทำให้กำลังคนที่เป็นคนไทยอยู่ในขอบเขตที่จำกัด เมื่อธุรกิจโรงแรมขยายตัวขึ้นย่อมเกิดความต้องการเจ้าหน้าที่ระดับสูง และเกิดปัญหาการซื้อตัวเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ

จ. ปัญหาเรื่องความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยเป็นลำดับแรกที่สุดตัดสินใจในการที่จะไปท่องเที่ยว เหตุการณ์วุ่นวายที่เกิดขึ้นกับประเทศรอบ ๆ เป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในขอบเขตที่จะแก้ไขได้ แต่ความไม่ปลอดภัยที่เกิดขึ้นภายในประเทศซึ่งนักท่องเที่ยวประสบอยู่เสมอจากการถูกชิงทรัพย์ ถูกทำร้ายร่างกายเพื่อชิงทรัพย์ในบ้านชุมชน ถูกล่อลวงโดยโกตตี๋ ชื้อของปลอมจากร้านขายของที่ระลึก การถูกล่อลวงในการท่องเที่ยวทางน้ำ ตลอดจนทรัพย์สินที่หายไปจากกระเป๋าเดินทางในยี่ว่งขึ้นลงจากเครื่องบินที่สนามบิน เป็นเรื่องที่ถูกร้องเรียนอยู่เสมอประกอบกับประเทศคู่แข่งมักจะออกข่าวเกินความเป็นจริงถึงความไม่ปลอดภัยที่จะเกิดขึ้นถ้ามาท่องเที่ยวเมืองไทย และการแถลงข่าวของนักท่องเที่ยวที่ประสบเองทำให้นักท่องเที่ยวอื่นเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยและเปลี่ยนเส้นทางไม่ว่าลงท่องเที่ยวทั้ง ๆ ที่เหตุการณ์ต่าง ๆ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นแล้ว ประเทศไทยนับว่ายังอยู่ในสภาวะที่ดีและปลอดภัยกว่า

2. ระเบียบพิธีการในการแจ้งความและดำเนินคดีต้องใช้เวลา นักท่องเที่ยวไม่สามารถอยู่ยี่ว่งผู้ต้องหาได้ เนื่องจากมีจำนวนวันพักจำกัดตามเวลาที่ได้จัดไว้แล้ว ทำให้ไม่สามารถลงโทษผู้ต้องหาได้เพราะไม่มีเจ้าทุกข์ ก่อให้เกิดความได้ใจในการชิงทรัพย์จากนักท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ

จ. ปัญหาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1. สถานที่ท่องเที่ยวที่มีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีจำนวนจำกัด ไม่ได้มีการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อกระจายแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้นอีก ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติอย่างพร้อมมูล ตลอดจนขาดการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทำให้สถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมเสื่อมโทรมและแออัด

2. การพัฒนาเป็นไปโดยปราศจากแผนและเป้าหมายที่แน่นอน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ขาดการควบคุมการใช้ที่ดินและการก่อสร้างซึ่งทำลายสภาพแวดล้อมและธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยวให้เสียและเสื่อมคุณภาพไป เช่น สถานที่ตากอากาศที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว โดยความริเริ่มของธุรกิจเอกชนกำลังประสบปัญหาเรื่องการขาดระบบระบายน้ำเสีย น้ำทะเลเป็นพิษ การขาดแคลนน้ำบริโภคตลอดจนจำนวนห้องพักเกินความต้องการ ลักษณะการก่อสร้างเป็นตึกสูงแออัดไม่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ สถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ซึ่งอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ถ้าได้มีการวางแผนอย่างรอบคอบไว้ล่วงหน้าก็อาจประสบปัญหาเช่นเดียวกันและจะกลายเป็นการตามแก้ปัญหาเช่นเดียวกับที่พิกษา

ข. ปัญหาการอนุรักษ์สมบัติวัฒนธรรมทางการท่องเที่ยว

1. ตลาดน้ำวัดไทร ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปในปัจจุบัน ได้มีสภาพเดิมอยู่เลย และการค้าขายตามปกติได้ถูกรบกวนจากเรือท่องเที่ยวที่ส่งไหลเข้าไปชมชมเป็นจำนวนมาก ร้อย ๆ ลำต่อวัน ทำให้เกิดการแออัดไม่สะดวกต่อการซื้อขายตามปกติของแม่ค้าและผู้ซื้อ ตลาดน้ำแห่งนี้ใหม่ที่ดำเนินสะดวกที่กำลังเป็นที่นิยมกันอยู่ในปัจจุบันก็อาจประสบปัญหาจากการท่องเที่ยวและล้นลายตัวไปเช่นเดียวกันได้ในอนาคต

2. การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เสียธรรมชาติอย่างแท้จริง เช่น หมู่บ้านชาวเขาที่ดอยปุย ซึ่งมีสภาพความเป็นอยู่อย่างเอกลักษณ์ของชาวเขา และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของภาคเหนือ ได้มีการปรับปรุงความเป็นอยู่เพื่อรับนักท่องเที่ยวจากบ้านที่เคยมุงหลังคาด้วยตองติงมาเป็นมุงสังกะสี ตั้งร้านขายของที่ระลึกซึ่งเอาไปจากตัวเมือง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น แต่เสียธรรมชาติที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมไปเที่ยว เช่นแต่ก่อน

ข. ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวเอง

1. นักท่องเที่ยวบางกลุ่มประพฤติตนผิดต่อระเบียบและวัฒนธรรม ตลอดจนการแสดงความไม่เคารพต่อสถานที่ที่เคารพของประชาชนชาวไทย ทำให้เกิดความรู้สึกต่อต้านและทัศนคติไม่ดีต่อการท่องเที่ยวและไม่สนับสนุน

2. การท่องเที่ยวถึงแม้จะสร้างงานอาชีพให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็ตาม แต่ก็ทำให้เกิดความแตกต่างกันด้านความเป็นอยู่อย่างเห็นได้ชัดระหว่างสถานที่และบริการต่าง ๆ ที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยวกับความเป็นอยู่ตามปกติของประชาชนท้องถิ่น ปัญหาที่สำคัญคือ ประชาชนในท้องถิ่นมิได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการลงทุนต่าง ๆ ด้วย ส่วนใหญ่ผู้ลงทุนจะเป็นบุคคลจากกรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดความรู้สึกว่าถูกเอาเปรียบอยู่ตลอดเวลา

ค. ปัญหาหนี้และความรับผิดชอบของหน่วยงานที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของรัฐ

องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทไม่มีรายได้จากการดำเนินงานของตนเอง งบประมาณในการบริหารและดำเนินงานขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับและเป็นรัฐวิสาหกิจขนาดเล็ก เมื่อเทียบกับภาระงานด้านการท่องเที่ยวที่กว้างขวาง และการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต บัญชีบันทึกหน้าที่แต่เพียงส่งเสริมและโฆษณาเป็นหลัก ไม่มีอำนาจในการควบคุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็ไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเข้าไปจัดการได้ เพราะมิได้เป็นส่วนราชการโดยตรง จึงปรากฏว่ายังไม่ได้รับความร่วมมือและการประสานงานของส่วนราชการต่าง ๆ และธุรกิจเอกชนเท่าที่ควร

3.1.2 นโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยว

นโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ก. การนำเงินตราต่างประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวม

เงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศมีส่วนทำให้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศมั่นคงในการช่วยลดภาระการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน เพื่อหารายได้จากการท่องเที่ยวสูงขึ้น ด้วยการส่งเสริมการลงทุนให้นักท่องเที่ยวจากต่าง-

ประเทศเดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้นโดยรับตัวเงิน และจะเพิ่มระยะเวลาพักอยู่ในประเทศไทยให้ยาวนานขึ้น

ข. การขยายแหล่งท่องเที่ยวให้กระจายไปในท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้ถึงประชากรในท้องถิ่น

การเดินทางท่องเที่ยวไปยังท้องถิ่นหนึ่งภายในประเทศ ทำให้เกิดการสร้างงานอาชีพให้แก่ประชาชนได้มากอย่างและหลายแขนง เป็นการกระจายรายได้แก่ประชาชน เกิดการหมุนเวียนของเงินตราภายในประเทศ และยังเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างตลาดการท่องเที่ยวนานาชาติ เพราะการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ย่อมมีการนำเงินไปใช้จ่าย เป็นค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าซื้อของที่ระลึก ค่าน้ำเที่ยว และชมเมือง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกิดการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรในท้องถิ่นดีขึ้น

ค. การอนุรักษ์และฟื้นฟูสมบัติ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย มีทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม มีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญและเก่าแก่ ตลอดจนมีศิลปวัฒนธรรมงานประเพณีต่าง ๆ และสินค้าพื้นเมืองในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญยิ่งในการดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ง. การพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการพัฒนาในสาขาอื่น ๆ โดยส่วนรวม

ดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ เช่น การพัฒนาด้านสาธารณสุข การพัฒนาด้านการคมนาคมและขนส่ง การพัฒนาเมืองหลักและการพัฒนาภาค โดยยึดถือหลักสำคัญเสมอว่า ประชาชนจะต้องได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการช่วยปรับปรุงการดำเนินชีวิตทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้ดีขึ้น

จ. การสร้างกำลังคนที่เป็นคนไทยเข้าทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้มี

มีกำลังคนเพียงพอกับความต้องการและถูกต้องตามหลักมาตรฐานล่ากลในด้านกิจการโรงแรม ภัตตาคาร บริษัทนำเที่ยว บริษัทการบิน และการขนส่งอื่น ๆ ทำให้การขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจในการกระจายรายได้และอาชีพประชาชน

จ. การเพิ่มความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว

อำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศสามารถเดินทางท่องเที่ยวไปสู่จุดหมายปลายทางต่าง ๆ ในประเทศไทยด้วยความมั่นใจในความปลอดภัยของร่างกายและทรัพย์สินของตนและหมู่คณะ

ข. การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอันเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

ให้ความร่วมมือและสนับสนุนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอันเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ในการจัดตั้งหรือให้คำแนะนำปรับปรุงการจัดตั้งสมาคมเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวต่าง ๆ หรือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น เช่น สมาคมโรงแรม สมาคมการท่องเที่ยว และสมาคมอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ง. การเพิ่มสวัสดิการการท่องเที่ยวแก่ผู้มีรายได้น้อย

ให้บุคคลทุกระดับได้มีโอกาสท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อความเพลิดเพลิน ประสพการณ์ ความรู้และความสำนึกดี โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและเยาวชนให้มีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยการมีโอกาสดำเนินไปในที่ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

3.1.3 เป้าหมาย

ให้มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 11 หรือเพิ่มจาก 1.2 ล้านคนในปี พ.ศ. 2518 เป็น 2.2 ล้านคนในปี พ.ศ. 2524 มีจำนวนวันพักเฉลี่ยเพิ่มจาก 5.0 วัน เป็น 5.5 วัน ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวแต่ละคนในหนึ่งวันเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 5 หรือเพิ่มขึ้น

จาก 757 บาท เป็น 966 บาท ทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวซึ่งจะกระจายไปยังธุรกิจต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 19 หรือเพิ่มขึ้นจาก 4,538 ล้านบาท เป็น 11,700 ล้านบาท

	2520	2524	เปอร์เซ็นต์เพิ่มเฉลี่ยต่อปี
จำนวนนักท่องเที่ยว	1.2 ล้านคน	2.2 ล้านคน	11.0
จำนวนวันพักเฉลี่ยต่อวัน	5.0 วัน	5.5 วัน	2.0
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน	757 บาท	966 บาท	5.0
รายได้จากการท่องเที่ยว	4,538 ล้านบาท	11,700 ล้านบาท	19.0

3.1.4 แนวทางและมาตรการในการดำเนินงาน

ก. แนวทางและมาตรการในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

1. เผยแพร่และโฆษณาในตลาดการท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม และในตลาดใหม่ที่มีแนวโน้มที่จะเป็นตลาดการท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น อ่องกง สิงคโปร์ และ ฝรั่งเศส
2. โฆษณาและชักจูงให้มีการจัดประชุมนานาชาติในสาขาต่าง ๆ จากต่างประเทศให้มากขึ้น ตลอดจนจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ในการจัดประชุมให้สัมพันธ์กับขนาดของการประชุมที่จะมีขึ้น
3. ให้มีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศให้มากขึ้นโดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสวัสดิการทางสังคมของผู้มีรายได้น้อยและเยาวชนอย่างจริงจัง การให้คำปรึกษาแนะนำการสัการการท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะ และสนับสนุนการสัการบริการนำเที่ยวในราคาอันสมควร

ข. แนวทางและมาตรการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1. สัการสัการความสำคัญและความเหมาะสมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมและที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยแบ่งเขตของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศูนย์กลางการท่องเที่ยวและมีเมืองท่องเที่ยวที่เป็นบริวาร เพื่อให้สามารถเดินทางท่องเที่ยวเป็นวงรอบในแต่ละภาคดังนี้

- ภาคกลาง - ศูนย์กลางภาค คือ กรุงเทพมหานคร พัทยา
 ศูนย์กลางจังหวัดคือ กาญจนบุรี หัวหิน สันทบุรี
 เมืองบริวารคือ อโยธยา
- ภาคเหนือ - ศูนย์กลางภาคคือ เชียงใหม่
 ศูนย์กลางจังหวัดคือ พิษณุโลก สุโขทัย ตาก
 เมืองบริวารคือ ลำพูน ลำปาง เชียงราย
- ภาคใต้ - ศูนย์กลางภาคคือ สงขลา หาดใหญ่
 ศูนย์กลางจังหวัดคือ ภูเก็ต
 เมืองบริวารคือ สุราษฎร์ธานี (เกาะลันตา) บัตตานี นราธิวาส พังงา กระบี่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ศูนย์กลางภาคคือ นครราชสีมา
 ศูนย์กลางจังหวัดคือ ขอนแก่น อุบลราชธานี
 เมืองบริวารคือ บุรีรัมย์ สุรินทร์ อุตรธานี กาฬสินธุ์ นครพนม

2. กำหนดให้มีการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เฉพาะแห่งที่มีอยู่เดิมและมี
 ลำดับความสำคัญสูง ทั้งในแง่ของความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวและความเร่งด่วนของปัญหาโดยให้
 แผนพัฒนาดังกล่าวครอบคลุมถึงการจัดทำรายละเอียดของแผนงานการใช้จ่าย การควบคุมแผนงาน
 ก่อสร้างอาคาร การวางผังเมือง การลงทุนของเอกชนและรัฐบาล ในด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน โดย
 ให้การดำเนินงานอยู่ในขอบเขตที่กำหนด และสอดคล้องกับแผนพัฒนาภาคและเมือง โดยเฉพาะที่พัทยา
 ภูเก็ต เชียงใหม่ และสงขลา-หาดใหญ่ ซึ่งจะต้องเริ่มดำเนินการอย่างเร่งด่วน ส่วนแหล่งท่องเที่ยว
 อื่น ๆ ที่อยู่ตามเขตต่าง ๆ จะให้มีการสำรวจรายละเอียดเบื้องต้นเพื่อพิจารณาจัดลำดับความ
 สำคัญในการจัดทำแผนขั้นรายละเอียดที่จะทำการพัฒนาต่อไป

3. กำหนดหลักการในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เฉพาะแห่งอื่น
 ให้สอดคล้องกับการพัฒนาในสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยจัดให้มีหน่วยงานขึ้นโดยเฉพาะเพื่อรับผิดชอบใน

การดำเนินงานพัฒนาตามแผน และให้การปฏิบัติงานสอดคล้องสัมพันธ์กับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งจะได้มีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของแต่ละจังหวัดขึ้นด้วย

4. ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในด้านการลงทุนเพื่อจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น ตลอดจนผลิตผลที่เป็นสินค้าพื้นเมืองในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง โดยสนับสนุนให้มีสถาบันหรือสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้นในแต่ละภูมิภาคเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องและประสานงานกับการดำเนินงานในส่วนของรัฐ

ค. แนวทางและมาตรการในการจัดธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. ยกร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีกฎหมายแม่บทของการท่องเที่ยวขึ้นโดยเฉพาะเพื่อเป็นรากฐานและเครื่องมือในการดำเนินงาน กฎหมายมูลฐานที่มีความจำเป็นลำดับแรก คือ

ก. กฎหมายควบคุมการลงทุนและการดำเนินงานของโรงแรม ตลอดจนการกำหนดมาตรฐานราคา บริการและคุณภาพของธุรกิจโรงแรม

ข. กฎหมายควบคุมการเปิดกิจการและการดำเนินงานของบริษัทนำเที่ยว

ค. กฎหมายควบคุมการดำเนินงานของมัคคุเทศก์

ง. กฎหมายควบคุมการดำเนินธุรกิจการขนส่งทางการท่องเที่ยว

จ. กฎหมายควบคุมการดำเนินงานของร้านค้าของที่ระลึกและร้านค้าของ-

เก่า

2. ปรับปรุงระบบงานของธุรกิจเอกชนให้รวมตัวกันมากที่สุด เพื่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ

ธุรกิจเอกชนมีบทบาทและความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยที่มีลักษณะประกอบการต่าง ๆ กัน และกระจายออกไปตามขนาดและประเภทของธุรกิจทั้งในส่วนกลาง

และต่างจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดระบบที่เหมาะสมในการดำเนินงานธุรกิจ เอกชนควร
รวมตัวกันเป็นชมรมหรือสมาคมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อความคล่องตัวในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ
และให้การดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
โดยส่วนรวม

ง. แนวทางและมาตรการในการยกมาตรฐานกำลังคนในธุรกิจท่องเที่ยว

กำลังคนในธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ ประกอบด้วยผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
โดยตรง และผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางอ้อมที่สำคัญและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง
ที่สุด คือ กำลังคนในธุรกิจโรงแรม และมัคคุเทศก์ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพื่อรับนักท่องเที่ยว
ในอนาคต สำหรับกำลังคนในธุรกิจโรงแรมปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 22,200 คน และประมาณว่าใน
ช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 จะเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 11,000
คน ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนเพื่อพัฒนากำลังคนให้
สอดคล้องกับความต้องการ นอกเหนือจากการฝึกอบรมของสถาบันต่าง ๆ ซึ่งเน้นหนักทางด้านทฤษฎี
แล้ว จำเป็นต้องวางโครงการเพื่อสร้างให้มีโรงเรียนโรงแรมขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อเปิดบริการด้วยการ
ใช้นักศึกษาเป็นเจ้าของพนักงานทั้งสิ้น เพื่อรับนักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ เข้าฝึกภาคปฏิบัติทั้งงานระดับ-
บริหาร และระดับเจ้าพนักงาน เพื่อผลิตกำลังคนให้ได้มาตรฐานและให้สอดคล้องกับความต้องการ
ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

3.2 สรุปแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524)¹

2.2.1 ผลการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4

¹ คณะอนุกรรมการวางแผนการพาณิชย์และบริการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . "แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)". เมษายน พ.ศ. 2524.

ก. ในข้อวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524)

การขยายตัวเศรษฐกิจสาขาการท่องเที่ยวยังคงอยู่ในอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจส่วนรวม ถึงแม้ว่าในช่วงระยะเวลาดังกล่าวภาวะเศรษฐกิจของโลกและภาวะทางการเมืองระหว่างประเทศของภูมิภาคแหลมอินโดจีนได้มีความผันผวนอย่างมาก จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยยังคงเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด และใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลักษณะการขยายตัวของการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 ได้เริ่มกระจายตัวออกสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในส่วนภูมิภาคมากยิ่งขึ้น การตื่นตัวพัฒนาการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคพิจารณาได้จากการลงทุนในกิจการโรงแรมและการฟื้นฟูกิจกรรมที่เป็นกำลังเสริมการท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นโครงการของภาครัฐบาลในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การควบคุมให้การลงทุนดังกล่าวสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างมีแบบแผนยังคงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติที่จะต้องรับแก้ไข การขาดแคลนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างดีสำหรับสาขาการท่องเที่ยวยังคงเป็นปัญหาตลอดช่วงเวลาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ทางราชการได้เริ่มจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยวขึ้น แต่ก็ยังไม่ทันกับความต้องการที่เพิ่มขึ้น

ข. รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 4 ยังคงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าออกอื่น ๆ ในระยะ ปี พ.ศ. 2520 - 2523 รายได้เงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 39 ต่อปี คือเพิ่มจาก 4,600 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2520 เป็น 15,000 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2523 และคาดว่าจะมีจำนวน 16,500 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2524 รายได้จากการท่องเที่ยวเท่าที่ผ่านมามีสูงกว่าเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ซึ่งกำหนดไว้เพียง 11,700 ล้านบาท จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยเพิ่มขึ้นโดยตลอด ในปี พ.ศ. 2523 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวน 1.85 ล้านคน ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลักษณะของตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจากประเทศภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกกับกลุ่มประเทศภูมิภาคยุโรปรวมกันร้อยละ 60 จากประเทศเพื่อนบ้านคือ มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีจำนวนร้อยละ 24

ตลาดนักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกาได้ลดลง ส่วนนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและตลาดเพื่อนบ้านมีการขยายตัว และนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางก็ได้เพิ่มขึ้นมาก ซึ่งอาจสรุปได้ว่าตลาดในสหรัฐอเมริกาและยุโรปอยู่ในภาวะชะงักงันชั่วคราว ในขณะที่ความสำคัญของตลาดใหม่ ๆ ทางเอเชียแปซิฟิกได้เริ่มก่อตัวขึ้นแทน จำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในปี พ.ศ. 2522 เฉลี่ยได้ 5.09 วัน นับว่ายังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2524 คือ 5.5 วัน แต่หากแยกตามกลุ่มประเทศแล้วนักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกาและยุโรปมีจำนวนวันพักสูงกว่าที่กำหนด แต่ของนักท่องเที่ยวจากเอเชียแปซิฟิกมีวันพักที่ต่ำกว่ากำหนดไว้มาก สำหรับการเดินทางของคนไทยไปท่องเที่ยวต่างประเทศในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ได้เพิ่มขึ้นมากในปี พ.ศ. 2523 โดยมีคนไทยเดินทางเพิ่มจากปีก่อนถึงร้อยละ 23 ประมาณว่ามีคนไทยเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศในปีถึง 450,000 คน รายจ่ายของการเดินทางออกนอกประเทศทั้งหมดนั้นประมาณครึ่งหนึ่งเป็นการจ่ายเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งในปี พ.ศ. 2523 ประมาณ 2,500 ล้านบาท โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 7 เปอร์เซ็นต์ ในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2523

ค. ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 การพัฒนาการท่องเที่ยวได้กระจายไปสู่ส่วนภูมิภาคเพิ่มมากขึ้นอย่างเด่นชัด ผลที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากภาครัฐบาลได้กำหนดนโยบายและจัดทำโครงการพัฒนา เพื่อเป็นพื้นฐานให้ภาคเอกชนลงทุนให้สอดคล้องกัน ได้มีการจัดทำแผนหลักและการศึกษาความเหมาะสมที่ศึกษาและภูเก็ต แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2520 พ.ศ. 2522 ตามลำดับ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ สงขลา-หาดใหญ่ ได้จัดทำแผนหลักซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2524 สำหรับงานฟื้นฟูประเพณีจังหวัดต่าง ๆ ทั้ง 4 ภาค ส่วนราชการต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคได้ริเริ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 25 รายการ การร่วมมือระหว่างฝ่ายจังหวัดและภาคเอกชนในส่วนภูมิภาคได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว คณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำจังหวัดได้จัดตั้งเพิ่มขึ้นจากเพียง 3 จังหวัด ในปี พ.ศ. 2519 เป็น 30 จังหวัด ในปี พ.ศ. 2523

ง. การลงทุนของภาคเอกชนในกิจการโรงแรมได้เพิ่มมากขึ้น จำนวนห้องพักทั่วประเทศได้เพิ่มจาก 27,000 ห้อง ในปี พ.ศ. 2519 เป็น 42,000 ห้อง ในปี พ.ศ. 2523

จำนวนห้องพักที่เพิ่มขึ้นนี้เป็นการลงทุนสร้างโรงแรมขึ้นหนึ่งทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด รวม 9,700 ห้อง คิดเป็นมูลค่าการลงทุนราว 4,700 ล้านบาท ครั้งหนึ่งเป็นการลงทุนตามแหล่งท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาค จังหวัดภูเก็ตมีการขยายตัวในด้านนี้มากที่สุด สำหรับการลงทุนพัฒนากิจการท่องเที่ยวของภาคเอกชนในด้านอื่น ๆ ก็มีมากขึ้นทั้งที่เป็นการสร้างใหม่และขยายของเดิมออกไป เป็นต้นว่า ร้านค้าของที่ระลึกจากจำนวน 59 ร้านเป็น 136 ร้าน บริการรถเช่าเที่ยวได้ยื่นขอใบอนุญาตจากทางราชการเพิ่มขึ้นราว 400 คัน รวมที่มีอยู่ทั้งสิ้นประมาณ 2,000 คัน

จ. การลงทุนในส่วนของรัฐได้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกหลายประการที่ส่งเสริมการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เริ่มจากการขยายท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2520 ซึ่งก็ไม่เพียงพอดังจำนวนผู้โดยสารในชั่วโมงคับคั่ง และได้มีโครงการขยายต่อไป ซึ่งจะเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2528 โดยคาดว่าจะรับผู้โดยสารขาออกได้ 4,200 คน ขาเข้าได้ 3,380 คน และผู้โดยสารชั่วคราวได้ 4,370 คน ในชั่วโมงคับคั่ง และมีการเปิดสนามบินนานาชาติภูเก็ต และสำรองไว้ที่อุต๊ะเขา เป็นต้น บัณฑิตพื้นฐานอื่น ๆ ก็ได้มีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ เช่นกัน เป็นต้นว่าโครงการอ่างเก็บน้ำมาบประชัน ที่จะเป็นแหล่งน้ำสดให้แหล่งท่องเที่ยวพญา ที่จะเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2524 คือโครงการอ่างเก็บน้ำบางวาดที่จังหวัดภูเก็ต และโครงการปรับปรุงประปาจังหวัดสงขลา-หาดใหญ่ และจังหวัดเชียงใหม่ งบประมาณโครงการที่กล่าวทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า 1,200 ล้านบาท ซึ่งได้ดำเนินการในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 นี้ โดยคำนึงถึงการขยายตัวของนักท่องเที่ยวไว้ด้วยอย่างครบถ้วน

ฉ. การขยายกิจการโรงแรมทำให้ความต้องการกำลังคนที่มีมาตรฐานในกิจการโรงแรมหรือบริการท่องเที่ยวอื่น ๆ เพิ่มขึ้น แต่เท่าที่ผ่านมารอบรมกำลังคนในกิจการโรงแรมเป็นการฝึกงานในระหว่างปฏิบัติงาน สถาบันเอกชนที่เปิดหลักสูตรมีอยู่น้อยและไม่อยู่ในขั้นมาตรฐานเนื่องจากขาดอุปกรณ์ ซึ่งในปี พ.ศ. 2523 นี้เองที่สถาบันโรงเรียนโรงแรมของรัฐได้เปิดการอบรมกำลังคนที่มีมาตรฐานในกิจการโรงแรมสาขาต่าง ๆ แต่จำนวนกำลังคนของสถาบันนี้รวมกับสถาบันเอกชนจะผลิตกำลังคนมาตรฐานได้ปีละ 720 คน ในขณะที่ความต้องการมีจำนวน 9,400 คนต่อปี แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมในปี พ.ศ. 2524 มี 1.54 ล้านคน เมื่อเปรียบเทียบกับ 1.17 ล้านคนในปี พ.ศ. 2520

ข. ในปี พ.ศ. 2522 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2502 ตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยดำเนินการลงทุนพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว รวมทั้งการประกาศพื้นที่สงวนไว้เป็นบริเวณแหล่งท่องเที่ยว แต่อำนาจตามกฎหมายที่จะบังคับให้สิ่งกฎหมายอ้างอิงจากหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งสิ้น อนึ่งงบประมาณแผ่นดินที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รับระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2524 ได้เพิ่มขึ้นตลอดในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 20 ซึ่งทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ใช้สำหรับงานพัฒนาร้อยละ 20 และงบงานส่งเสริมร้อยละ 64 ตลอดทั้งช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4

3.2.2 ปัญหาการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ก่อให้เกิดความต้องการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนเพิ่มขึ้น ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) การจัดการเพื่อสนองความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นของภาครัฐบาลทั้งด้านกิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรง และกิจการที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องยังมีไม่พอ การขาดความสมดุลทำให้การเจริญเติบโตในด้านกรท่องเที่ยวขาดระเบียบแบบแผน และทิศทางที่ถูกต้องและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในระยะยาว ปัญหาการท่องเที่ยวซึ่งจำเป็นต้องเร่งรัดแก้ไขในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) มีดังนี้

ก. ปัญหาการบำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1. กฎหมายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มีอยู่ยังไม่มีอำนาจควบคุมการใช้ที่ดินหรือการก่อสร้างที่กำหนดไว้เป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงต้องไปอาศัยอำนาจของกฎหมายอื่นที่มีวัตถุประสงค์ต่างกัน นอกจากนี้ขั้นตอนในกฎหมายอื่นยังมีความล่าช้าและไม่ทันต่อเหตุการณ์

2. รูปแบบของสถาบันหรือหน่วยงานที่จะดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วยังขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน นอกจากนี้องค์กรที่จะดำเนินการลงทุนในแหล่ง

ท่องเที่ยวต่าง ๆ ยังขาดแผนการดำเนินงานที่แน่นอน

ข. ปัญหาการพัฒนาบริการท่องเที่ยว

1. การดำเนินการในด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ทั้งในด้านป้องกันและปราบปราม ยังไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้เพียงพอ เนื่องจากอัตราค่าส่งต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่ำมาก และการประชาสัมพันธ์ร่วมมือกับภาคเอกชนในเรื่องนี้ ยังอยู่ในวงแคบ
2. การแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการภาคเอกชนด้วยกันเองยังขาดระเบียบและกฎเกณฑ์ ทำให้เกิดปัญหาและความเสียหายต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวม พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ยังขาดอำนาจที่จะควบคุมแก้ไขปัญหาได้
3. อัตราภาษีอากรที่เรียกเก็บในกิจการท่องเที่ยว ได้เพิ่มสูงขึ้นมากอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้นทุนการผลิตและราคาของบริการไม่เอื้ออำนวยให้สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ง่าย
4. การบริการและอำนวยความสะดวกภายในประเทศไม่ได้รับการพัฒนาให้เพียงพอกับการขยายตัวและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้บริการที่นักท่องเที่ยวได้รับด้อยกว่าประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน
5. การฝึกอบรมและการให้การศึกษาทั้งในและนอกสถานประกอบการ เพื่อความรู้ความสามารถของผู้ที่จะเข้าไปปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด และสถานการศึกษาที่เปิดสอนในสาขาวิชาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและโรงแรมก็ยังไม่สามารถผลิตกำลังคนออกมาได้อย่างมีมาตรฐานและเพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้น

ค. ปัญหาการส่งเสริมการท่องเที่ยว

1. ขาดการประสานแผนและการดำเนินการร่วมกันอย่างจริงจังระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนด้วยกันเอง และภาคเอกชนกับภาครัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
2. ขาดความรู้ความเข้าใจและวิธีการดำเนินงานที่ถูกต้องและครบถ้วน

เกี่ยวกับภาวะตลาด ตลอดจนการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อให้การส่งเสริมและการตลาดได้ผลอย่างคุ้มค่า

3. การส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยว และด้านการอนุรักษ์ยังไม่แพร่หลายเพียงพอ
4. การท่องเที่ยวส่วนบุคคลโดยใช้อานพาทนะส่วนตัวก่อให้เกิดความไม่ประหยัดในแง่ของเศรษฐกิจส่วนรวม
5. การกระจายข่าวสารที่ไม่ดีเกินกว่าเหตุ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวซบเซา
6. การเดินทางของนักท่องเที่ยวคนไทยไปต่างประเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นไป ทำให้กระทบกระเทือนต่อเงินตรา ส่วนหนึ่งเกิดจากค่านิยมและการชักนำของธุรกิจต่าง ๆ และยังขาดมาตรการและกวดขันในเรื่องนี้

3.3 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)¹

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวไว้สูงกว่าในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 คือในปี พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้ามายังประเทศไทยจำนวน 2.1 ล้านคน และประมาณว่าจะมีรายได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2525 ประมาณ 20,600 ล้านบาท ส่วนปี พ.ศ. 2529 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวจำนวน 2.9 ล้านคน ประมาณรายได้จาก

¹ คณะอนุกรรมการวางแผนด้านการพาณิชย์และบริการ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, "แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)", เมษายน พ.ศ. 2524.

การท่องเที่ยว 41,700 ล้านบาท ทั้งนี้โครงการในด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญประกอบไปด้วยการโฆษณาเผยแพร่การท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก และมุ่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้น รวมทั้งให้มีความสะดวกในการเดินทาง และความปลอดภัยในการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจะปรับปรุง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต

3.3.1 วัตถุประสงค์แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) จะกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ ดังนี้คือ

- ก. เพื่อช่วยแก้ไขการขาดดุลการชำระเงินโดยค้ำึงถึงรายได้เงินตราต่างประเทศสุทธิจากการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ
- ข. เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นฐานทางเศรษฐกิจ ในส่วนภูมิภาคที่กระตุ้นให้เกิดการลงทุนในทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมที่ต่อเนื่องกัน เป็นแหล่งสร้างงาน กระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาค
- ค. เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โบราณสถานทางประวัติศาสตร์อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านสังคม

3.3.2 นโยบายของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)

เพื่อสนองตอบการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตและเร่งรัดแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ ตลอดจนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงกำหนดไว้ดังนี้

- ก. จะเร่งดำเนินการส่งเสริมและชักจูงให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาสู่ประเทศไทยให้มากขึ้น เดินทางท่องเที่ยวยาวนานวันขึ้นและใช้จ่ายมากขึ้น ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยจะชะลอการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศให้น้อยลง เพื่อเป็นการสงวนเงินตราต่างประเทศและ

จะเร่งส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวคนไทยหันมาท่องเที่ยวภายในประเทศแทน

- ข. จะส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต้นทุนที่ไม่สูงสามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้โดยง่าย ปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่จะพิจารณาทบทวนแก้ไขโดยเร่งรีบ
- ค. จะมีมาตรการสร้างเชื่อมั่นในด้านความมั่นคงปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
- ง. จะสนับสนุนภาคเอกชนในด้านการลงทุน การผลิตสินค้า การบริการอย่างจริงจัง จะไม่ควบคุมหรือแทรกแซงการประกอบธุรกิจภาคเอกชน ยกเว้นในกรณีให้เห็นได้ชัดแจ้งว่า จะเป็นการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเพื่อประโยชน์โดยรวม
- จ. จะส่งเสริมและควบคุมให้การลงทุนทั้งภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่มีอยู่และจะพัฒนาใหม่ให้สอดคล้องกัน

3.3.3 เป้าหมายแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)

จากนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้น สัมควรกำหนดเป้าหมายในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

	ปี พ.ศ. 2525	ปี พ.ศ. 2529
นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ		
8.4 ต่อปี	2.1 ล้านคน	2.9 ล้านคน
วันพักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเฉลี่ยคนละ	5.1 วัน	5.5 วัน
ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ยต่อวันต่อคน	1,930 บาท	2,600 บาท
รายได้ทางการท่องเที่ยว	20,000 ล้านบาท	41,700 ล้านบาท
จำนวนห้องพักโรงแรมเพิ่มขึ้นเป็น	51,000 ห้อง	66,000 ห้อง
การจ้างงานโดยตรงและทางอ้อมในธุรกิจบริการท่องเที่ยว	1.7 ล้านคน	2.0 ล้านคน

I 16861643

3.3.4 แนวทางและมาตรการในการดำเนินงาน

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รัฐบาลจะต้องกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในทุกระดับให้แน่นอนชัดเจน รวมทั้งให้การสนับสนุนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกวิถีทางอย่างจริงจัง ดังนั้นแนวทางและมาตรการจึงได้กำหนดไว้ 3 ประการดังนี้

1. การบำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- ก. ปรับปรุงพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ให้มีขอบเขตอำนาจในการควบคุมการไต่ดิน การก่อสร้างในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ประกาศเอาไว้ อย่างไรก็ตามในระยะที่ยังแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่เสร็จ ก็ให้อำนาจอำนาจของกฎหมายอื่นดำเนินการไปพลางก่อน
- ข. ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรา 9(7) ของพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ระบุให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยลงทุนและร่วมลงทุนในการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็น นอกจากนั้นควรมีการศึกษา รูปแบบของสถาบันการเงิน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ค. กำหนดให้มีแผนงานและลำดับความสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในทุก ๆ ภาค อย่างเป็นขั้นตอนของการวางแผน โดยเริ่มตั้งแต่การสำรวจเบื้องต้น ศึกษาเบื้องต้น การจัดทำแผนแม่บท การจัดทำแผนปฏิบัติการและการลงทุน ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดในการลงทุน การดำเนินงานและวิธีประสานงานอย่างชัดเจนและสมบูรณ์
- ง. จัดให้มีการควบคุมติดตามและประเมินผล เพื่อให้มีการดำเนินงานตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอย่างถูกต้องและได้ผล

2. การพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

- ก. ให้ความคุ้มครอง บังคับและปราบปรามเป็นพิเศษ เพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยการจัดตั้งหน่วยงานตำรวจเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการด้านนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการถาวร และหาแนวทางวางมาตรการเพื่อให้ดำเนินคดีเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

เป็นไปโดยความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้ข้อเท็จจริงเพื่อขจัดผลเสียหายต่อการท่องเที่ยวอย่างทันต่อเหตุการณ์

ข. ศักดิ์ระบบประสานงานระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนในการวางระเบียบหลักเกณฑ์เพื่อป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งจะทำให้ลายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยส่วนรวม การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องแก้ไขพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวให้มีอำนาจที่จะควบคุมและจัดระเบียบของธุรกิจ

ค. จัดให้มีการทบทวนโครงสร้างภาษีอากรและค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากกิจการท่องเที่ยวโดยพิจารณาอัตราที่เหมาะสมและให้สามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศเพื่อนบ้านได้ง่าย และพิจารณานำภาษีที่เก็บจากธุรกิจบริการท่องเที่ยวมาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง

ง. จะปรับปรุงการบริการและการอำนวยความสะดวกในประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีมาตรฐานเป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยวตามความจำเป็นในการแข่งขันกับต่างประเทศ โดยการร่วมมือประสานงานระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงการบริการที่ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ การพิจารณาก่อสร้างท่าอากาศยานแห่งใหม่ การปรับปรุงด้านการบริการเพื่อการเดินทางภายในประเทศและการเพิ่มจำนวนร้านค้าปลอดภาษี เป็นต้น

จ. เร่งให้มีการพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทุกระดับ ตลอดจนศึกษาถึงความต้องการด้านกำลังคนเพื่อวางแผนพัฒนากำลังคนให้มีจำนวนพอเพียงได้มาตรฐานและตรงกับความต้องการ และเพื่อลดการใช้แรงงานจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากที่สุด โดยสนับสนุนให้สถาบันระดับอุดมศึกษาของรัฐมีหลักสูตรด้านการบริหารระดับสูงของธุรกิจท่องเที่ยว

3. การส่งเสริมการท่องเที่ยว

ก. ให้มีการขยายและปรับปรุงมาตรฐานความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นต่อการส่งเสริมและการตลาดให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข. ปรับปรุงเทคนิคและวิธีการดำเนินการด้านการส่งเสริมและการตลาด

ให้ทันสมัยและถูกต้องยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มอำนาจการแข่งขันให้ทัดเทียมหรือเหนือกว่าประเทศคู่แข่งอื่น โดยให้มีการร่วมมือประสานงานระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนการวางกลไกการบริหารและวิธปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อภาคเอกชนจะได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการวินิจฉัย ตัดสินใจนับตั้งแต่การหาความรู้ ความเข้าใจ การวางแผน จนถึงขั้นปฏิบัติงานและยังดำเนินการด้านการตลาดร่วมกัน

ค. ให้มีการเผยแพร่จากหน่วยราชการ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กรมศิลปากร ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้เกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรที่มีคุณค่าทางท่องเที่ยว

ง. ชักจูงการเดินทางท่องเที่ยวส่วนบุคคลให้หันมานิยมบริการสาธารณะ เช่น รถไฟ รถโดยสาร ให้มากขึ้นเพื่อสนับสนุนการประหยัดพลังงาน

จ. ส่งให้มัคคุเทศก์ประสานและติดตามข่าวที่จะมีผลกระทบกระเทือนต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิด มัคคุเทศก์กล่าวประกอบด้วยหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนร่วมกันดำเนินงาน

ฉ. ใช้มาตรการเพื่อชะลอการเดินทางของคนไทยในต่างประเทศ เพื่อป้องกันการสูญเสียเงินตราต่างประเทศมากเกินไป และในขณะเดียวกันชักชวนคนไทยให้หันมานิยมการท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น

3.4 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวกับอุตสาหกรรมโรงแรม

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) รัฐบาลได้กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย ตลอดจนแนวทางและมาตรการไว้อย่างชัดเจน โดยต้องการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเข้ามาช่วยแก้ปัญหาดุลการชำระเงิน และชะลอการเดินทางไปต่างประเทศให้น้อยลง เพื่อเป็นการสงวนเงินตราต่างประเทศ และจะเร่งส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวคนไทยหันมาท่องเที่ยวภายในประเทศแทน ส่งเสริมการสร้างงานและกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค พร้อมทั้งอนุรักษ์ธรรมชาติรักษาและฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

ของชาติ ในด้านนโยบายได้วางนโยบายส่งเสริมและควบคุมให้การลงทุนทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วและจะพัฒนาใหม่ให้สอดคล้องกัน โดยกำหนดแนวทางและมาตรการที่สำคัญไว้คือ ให้อำนาจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการลงทุนและร่วมลงทุนในการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ถูกกำหนดให้มีบทบาทสำคัญในอันที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยการเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์การการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศไทย (อสมท) เป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท) และให้อำนาจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกู้ยืมเงินทั้งภายในและนอกราชอาณาจักร เพื่อลงทุนพัฒนาการท่องเที่ยวหรือพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

ความเจริญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับความเจริญของอุตสาหกรรมโรงแรม เพราะความสะดวกละเอียดในเรื่องที่พักเป็นปัจจัยสำคัญที่นักท่องเที่ยวจะคำนึงถึงเป็นประการแรกในการเลือกแหล่งท่องเที่ยว ฉะนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงควรให้ความสนใจต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมโรงแรมเป็นประการแรก และโดยที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีสถานตากอากาศอยู่ในความรับผิดชอบ 3 แห่งด้วยกัน คือ โรงแรมบางแสน โรงแรมเขาใหญ่ และสนามกอล์ฟบางพระ ซึ่งในจำนวนสถานตากอากาศทั้ง 3 แห่งนี้ โรงแรมบางแสนได้เปรียบในเรื่องความสวยงามตามธรรมชาติและระยะทางในการเดินทางมากที่สุด และนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลเพียงแห่งเดียวที่เสียค่าใช้จ่ายถูกที่สุดทั้งด้านการเดินทางและภาวะค่าครองชีพ สมควรที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรจะทำให้ความสนใจพัฒนาและปรับปรุงสถานตากอากาศแห่งนี้อย่างยิ่ง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนที่มีรายได้ระดับปานกลางและค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ